JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
PHILIPPE LÉGER

13 päivänä kesäkuuta 2000 *

1. Yhteisöjen tuomioistuimelle on esitetty ennakkoratkaisupyyntö työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14 päivänä helmikuuta 1977 annetun neuvoston direktiivin 77/187/ETY [1] 1 artiklan 1 kohdan tulkinnasta.

I Asiaa koskevat oikeussäännöt

A *Yhteisön lainsäädäntö*

3. Kuten direktiivin johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan, direktiivin tarkoituksena on "huolehtia työntekijöiden suojasta sen varmistamiseksi, että heidän oikeutensa turvataan, kun työnantaja vaihtuu".

2. Conseil de prud'hommes de Metz (Ranska) kysyy yhteisöjen tuomioistuimelta, voiko direktiivin asiallinen soveltamisala käsittää tilanteen, jossa kunta aloittaa uudelleen kansalaisille tarjoamiaan palveluita koskevan mainos- ja tiedotustoiminnan, jota siihen asti on harjoittanut kunnan hyväksi voittoa tavoittelematon yhdistys.

4. Tässä tarkoituksessa direktiivin 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa säädetään luovutuksen tapahtuessa voimassa olleesta työsopimuksesta johtuvien luovuttajan oikeuksien ja velvollisuuksien siirtymisestä luovutuksensaajalle. Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa lisätään, että yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutus ei sellaisenaan ole peruste, jota luovuttaja tai luovutuksensaaja voi käyttää irtisanomiseen. Direktiivin 4 artiklan 2 kohdassa säädetään lisäksi, että "jos työsopimus tai työsuhde päättyy sen

* Alkuperäinen kieli: ranska.

1 — EYVL L 61, s. 26 (jäljempänä direktiivi).

vuoksi, että 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta luovutuksesta seuraa olennainen työolojen muutos työntekijän vahingoksi, työnantajan katsotaan olevan vastuussa työsopimuksen tai työsuhteen päättymisestä".

5. Direktiivin soveltamisala määritellään sen 1 artiklassa, jonka mukaan "direktiiviä sovelletaan yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovuttamiseen toiselle työnantajalle sopimukseen perustuvan luovutuksen taikka sulautumisen kautta".

6. Direktiivin 2 artiklassa määritellään tärkeimmät käytettävät käsitteet. Kyseisen artiklan b kohdassa täsmennetään, että "luovutuksensaajalla" tarkoitetaan "luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, josta 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun luovutuksen vuoksi tulee yrityksessä, liikkeessä tai liiketoiminnan osassa työnantaja".

B *Kansallinen lainsäädäntö*

7. Direktiivin säännökset on pantu Ranskan lainsäädännössä täytäntöön code du travail'n (jäljempänä työsopimuslaki) L. 122-12 §:ssä, jossa säädetään seuraavaa:

"Yrityksen luovuttaminen ei pakottavia tilanteita lukuun ottamatta vapauta työnantajaa velvollisuudesta noudattaa irtisanomisaikaa ja maksaa tarvittaessa L. 122-9 §:ssä säädettyä korvausta.[2]

Jos työnantajan oikeudellinen asema muuttuu esimerkiksi perinnön, myynnin, sulautumisen, liiketoimintatavan muuttamisen tai yhtiöittämisen takia, kaikki kyseisen muutoksen tapahtuessa voimassa olevat työsopimukset pysyvät voimassa uuden työnantajan ja yrityksen henkilökunnan välillä."

II Tosiseikasto ja menettelylliset seikat

A *Tosiseikasto*

8. Association Promotion de l'information messine (jäljempänä APIM) otti Mayeurin palvelukseensa palkatuksi työntekijäksi 1.9.1989 alkaen toistaiseksi voimassa olevalla työsopimuksella.

2 — Kyseessä on irtisanomiskorvaus.

9. APIMin, joka oli voittoa tavoittelematon yhdistys, tarkoituksena oli sen sääntöjen 3 artiklan mukaan markkinoida ja saattaa tunnetuksi kaikin keinoin ja kaikilla aloilla Metzin kaupungin ja sen lähiympäristön tarjoamia mahdollisuuksia ja levittää niistä tietoa, jotta mahdollistettaisiin ja kannustettaisiin erilaisten toimintojen kehittämistä, sijoittumista ja luomista. Tässä tarkoituksessa APIM vastaa mainosten, julkaisujen ja esitteiden toimittamisesta ja jakelusta joko itse tai välillisesti. Tältä osin APIM julkaisee Vivre à Metz -nimistä lehteä.

10. Mayeur vastasi APIMin mainostoiminnasta, ja hänen tehtävänään oli tältä osin pitää yhteyttä kaupungin liikkeenharjoittajiin ja ilmoittajiin, kerätä varoja mainosten julkaisemiseksi Vivre à Metz -lehdessä, laatia sopimuksia ja laskuja sekä tehdä kuukausittain selvitys sovituista sitoumuksista.

11. APIMin purkautumisen jälkeen Mayeurille ilmoitettiin 16.9.1997 hänen irtisanomisestaan seuraavasta taloudellisesta syystä: APIMin toiminnan lakkaaminen.

B *Menettelylliset seikat*

12. Mayeur haastoi 10.2.1998 APIMin conseil de prud'hommes de Metziin ja vaati, että kyseinen tuomioistuin velvoittaisi APIMin maksamaan hänelle 177 262 Ranskan frangia korvauksena laittomasta irtisanomisesta laillisine korkoineen ja korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

13. Vaatimuksensa tueksi Mayeur toteaa olevansa ainoa työntekijä, joka irtisanottiin sen takia, että APIM purkautui ja Metzin kaupunki aloitti sen toiminnan uudelleen.

14. Mayeur täsmentää, että Cour de cassationin (Ranska) oikeuskäytännön mukaan työsopimuslain L. 122-12 §:n säännöksiä ei sovelleta tilanteessa, jossa yksityisoikeudellisen oikeushenkilön harjoittama toiminta luovutetaan "julkishallinnolliselle elimelle" (établissement public administratif),[3] joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö ja johon sovelletaan julkisoikeuden sääntöjä. Kyseisiä säännöksiä sovelletaan sitä vastoin silloin, kun samanlainen yksityisoikeudellisen oikeushenkilön harjoittama toiminta luovutetaan sellaiselle julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle, johon sovelletaan yksityisoikeuden sääntöjä ja jota pidetään Ranskan oikeudessa tarkoitettuna "julkisena teollisuus- tai liikelaitoksena" (établissement public industriel et commercial).[4]

15. Hän väittää, että kyseinen oikeuskäytäntö on ristiriidassa sekä direktiivin kirjaimen että sen päämäärän kanssa, ja vaatii, että kansallinen tuomioistuin esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisukysymyksen.

3 — Jäljempänä EPA.
4 — Jäljempänä EPIC.

16. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin täsmentää, että Ranskan työsopimuslain L. 122-12 § kattaa erilaiset tilanteet, joissa työsopimus luovutetaan yksityiseltä kokonaisuudelta toiselle, mutta että siinä ei säädetä mitään tilanteesta, jossa työsopimus luovutetaan yksityiseltä kokonaisuudelta julkiselle elimelle.

17. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin hyväksyy pääasian kantajan tekemän esityksen Cour de cassationin oikeuskäytännöstä ja pohtii tällaisen erottelun yhteensopivuutta direktiivin sanamuodon ja päämäärän kanssa. Se toteaa nimittäin, että tällaisen erottelun takia direktiivin säännöksiä sovelletaan ainoastaan EPICeille luovutettujen yritysten työntekijöihin, ja nostaa esille kysymyksen siitä, rajoittaako tällainen tulkinta mainitun direktiivin 1 artiklan soveltamisalaa, vaikka kyseinen direktiivi on soveltamisalaltaan yleinen eikä sisällä tämäntyyppistä poikkeusta. Conseil de prud'hommes toteaa tältä osin, että yhteisöjen tuomioistuin ei ole soveltanut direktiiviä 77/187/ETY kirjaimellisesti vaan on katsonut sen soveltamisalan paljon laajemmaksi ja edellyttänyt siten työsopimusten voimassa pitämistä tilanteissa, joissa luovutus ei johdu sulautumisesta eikä sopimukseen perustuvasta luovutuksesta, ja jopa silloin, kun toisiaan seuraavien liikkeenharjoittajien välillä ei ole minkäänlaista oikeussuhdetta.

18. Conseil de prud'hommes de Metzin mukaan Mayeurin harjoittama toiminta oli "kaupallista ja voittoa tavoittelevaa, ja sen suorana tarkoituksena oli kunnallisen lehden rahoittaminen". [5] Se täsmentää lisäksi, että Metzin kaupunki aloitti APIMin toiminnan kokonaisuudessaan uudelleen ja jatkoi sitä: Metzin kaupunki jatkaa Vivre à Metz -lehden tekoa ja levittämistä samassa muodossa. [6]

19. Conseil de prud'hommes de Metz piti käsiteltäväkseen saatetun asian ratkaisemisen kannalta tarpeellisena saada selvitystä direktiivissä tarkoitetusta käsitteestä "yrityksen luovuttaminen" ja on siksi 14.4.1999 tekemällään päätöksellä esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle EY:n perustamissopimuksen 177 artiklan (josta on tullut EY 234 artikla) nojalla seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"Sovelletaanko työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14.2.1977 annettua direktiiviä 77/178/ETY tilanteessa, jossa yksityisoikeudellisen oikeushenkilön toiminta siirretään julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle? Jätetäänkö 14.2.1977 annettua direktiiviä 77/187/ETY soveltamatta luovutuksensaajan ollessa julkishallinnollinen elin (service public administratif)?"

5 — Ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen kolmas perustelukappale.

6 — Ks. edellä alaviitteessä 5 mainitun ennakkoratkaisupyynnön viides perustelukappale.

III Asian käsittely

A *Alustavat toteamukset*

20. Ennakkoratkaisupyyntöä koskevan päätöksen päätösosassa esitetyt kysymykset koskevat kahta erillistä ja toisiaan täydentävää ongelmaa. Ensiksi yhteisöjen tuomioistuimelta kysytään, käsittääkö direktiivin asiallinen soveltamisala tilanteen, jossa yksityisoikeudellisen kokonaisuuden harjoittama toiminta siirretään julkisoikeudelliselle kokonaisuudelle. Toiseksi kysytään, jätetäänkö direktiivin 1 artiklassa säädettyä yrityksen luovuttamisen käsitettä soveltamatta tilanteessa, jossa yksityisoikeudellisen oikeushenkilön harjoittama toiminta luovutetaan "julkishallinnolliselle elimelle". [7]

21. Käsitteet "SPA", "service public industriel et commercial", [8] "EPA" ja "EPIC" ovat Ranskan hallinto-oikeuden mukaisia täsmällisiä käsitteitä. [9] Ne päätelmät, joita Ranskan yleiset ja hallintotuomioistuimet näistä luokitteluista tekevät direktiivin säännösten soveltamiseksi, ovat myös erityislaatuisia. [10]

22. Ennakkoratkaisupyynnön perusteluista käy ilmi, että kansallinen tuomioistuin pohtii tuon oikeuskäytännön yhteensopivuutta direktiivin säännösten kanssa ja yhteisöjen tuomioistuimen kyseisistä säännöksistä esittämää tulkintaa. Kansallinen tuomioistuin ei kuitenkaan tässä tapauksessa täsmennä kansallisten tuomioistuinten käyttämiä arviointiperusteita eron tekemiseksi niiden kokonaisuuksien välillä, joita Ranskan oikeudessa kutsutaan käsitteillä EPA tai EPIC, eikä myöskään sitä, mitä Ranskan oikeudessa tarkoitetaan käsitteillä SPIC tai SPA.

23. On välttämätöntä tehdä kaksi huomautusta. Ensinnäkin kansallista tuomioistuinta on syytä muistuttaa siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneessa oikeuskäytännössään katsonut, että se ei perustamissopimuksen 177 artiklan mukaista toimivaltaansa käyttäessään voi tulkita kansallisia säännöksiä [11] eikä arvioida niiden yhteensopivuutta yhteisön oikeuden kanssa, [12] vaan se voi ainoastaan tulkita yhteisön säännöstä tai arvioida sen pätevyyttä niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin on sille ennakkoratkaisupyynnössään esittänyt. [13]

7 — Jäljempänä SPA.

8 — Jäljempänä SPIC.

9 — Ks. muun muassa *Juris-Classeur administratif*, osa 150, Éditions techniques; Chapus, R., *Droit administratif général*; Lombart, M., *Droit administratif*, Éditions Dalloz; Long, M., Weil, P., Braibant, G., Devolvé, P. ja Genevois, B., *Les grands arrêts de la jurisprudence administrative* (ja erityisesti huomautukset Ranskan Conseil d'État'n asiassa Société commerciale de l'ouest africain 22.1.1921 antamasta tuomiosta).

10 — Ks. muun muassa Saint-Jours, Y., "De l'application de l'article L. 122-12, alinéa 2, du code du travail en cas de modification du mode de gestion publique ou privée d'un service public", *JCP*, 1986, s. 159; Cour de cassationin julkisasiamiehen Y. Chauvyn antama ratkaisuehdotus, joka koskee sosiaaliasioiden jaoston asiassa nro 3865, PBBS, Spriet, ès qualité de mandataire liquidateur de l'association Opéra de Lille/AGS-Assedic de Lille et autres, 1.12.1993 antamaa tuomiota, *RJS*, 94/1.

11 — Asia C-37/92, Vanacker ja Lesage, tuomio 12.10.1993 (Kok. 1993, s. I-4947, 7 kohta).

12 — Asia C-62/93, BP Soupergaz, tuomio 6.7.1995 (Kok. 1995, s. I-1883, 13 kohta).

13 — Asia C-30/93, AC-ATEL Electronics Vertriebs, tuomio 2.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2305, 16 kohta).

24. Mielestäni ei näin ollen ole mahdollista tutkia abstraktisti, onko direktiiviä sovellettava Ranskan oikeudessa tarkoitettujen julkishallinnollisten elinten kaltaiseen tilanteeseen.

25. Toiseksi perustamissopimuksen 177 artiklalla luodusta menettelystä johtuvan kansallisten tuomioistuinten ja yhteisöjen tuomioistuimen välisen yhteistoimintatehtävän [14] vuoksi ennakkoratkaisupyynnön esittänyttä tuomioistuinta on lisäksi muistutettava siitä, että yhteisöjen tuomioistuin on katsonut itsellään olevan oikeus poimia esitettyjen kysymysten sanamuodosta, ennakkoratkaisupyynnössä esitetyt tiedot huomioon ottaen, ne tulkintaan liittyvät seikat, jotka kuuluvat yhteisön oikeuden alaan. [15] Toisin sanoen yhteisöjen tuomioistuin katsoo, että sillä on perustamissopimuksen 177 artiklassa määritetyn tehtävän mukaisesti velvollisuus saada selville ennakkoratkaisupyynnössä selitettyjen tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella pääasian oikeudenkäynnin varsinainen aihe voidakseen tarjota ennakkoratkaisupyynnön esittäneelle tuomioistuimelle ne yhteisön oikeuden alaan kuuluvat tulkintaan liittyvät seikat, joista voi olla sille hyötyä sen käsiteltävänä olevan riita-asian ratkaisemisessa. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin muotoilee tarvittaessa esitetyt kysymykset uudelleen.

26. Kun otetaan huomioon tämä toinen huomautus, kysymysten sanamuoto ja ennakkoratkaisupyynnön perustelut, ehdotan esitettyjen ennakkoratkaisukysymysten muotoilemista uudelleen seuraavasti:

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kysyy yhteisöjen tuomioistuimelle esittämillään kysymyksillä, joita on tarkoituksenmukaista tarkastella yhdessä, sovelletaanko ja millä edellytyksillä direktiiviä tilanteessa, jossa voittoa tavoittelematon yhdistys, joka on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, luovuttaa kunnan kansalaisille tarjoamia palveluja koskevan mainos- ja tiedotustoimintansa, jota se on siihen asti harjoittanut kunnan hyväksi, julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle, tässä tapauksessa Metzin kunnalle.

B *Vastaus uudelleenmuotoiltuun kysymykseen*

27. Direktiiviä sovelletaan sen 1 artiklan 1 kohdan nojalla yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovuttamiseen *toiselle työnantajalle sopimukseen perustuvan luovutuksen* taikka sulautumisen kautta. Yhteisöjen tuomioistuin on aina katsonut kyseisen artiklan säännösten perusteella, että direktiivissä tarkoitettu yrityksen luovutus edellyttää ensinnäkin sopimukseen perustuvaa taloudellisen toiminnan luovutusta kahden erillisen kokonaisuuden välillä. Tämä edellytys on välttämätön muttei riittävä. Luovutuksen olemassaolo edellyttää nimittäin toiseksi sitä, että luovutetun kokonaisuuden toiminta jatkuu luovutuksen jälkeen. Ennakkoratkaisukysymykseen vastaamiseksi on siis tarkasteltava näiden edellytysten, joista

14 — Tarkoituksena on lähinnä tarjota kansalliselle tuomioistuimelle vastaus, joka on tämän käsiteltävänä olevan riita-asian ratkaisun kannalta hyödyllinen (ks. esim. asia 35/85, Tissier, tuomio 20.3.1986, Kok. 1986, s. 1207, 10 kohta).

15 — Asia 54/85, Mirepoix, tuomio 13.3.1986 (Kok. 1986, s. 1067, 6 kohta).

yhteisöjen tuomioistuin on toistuvasti muistuttanut, täyttymistä.

— sitä johtivat kaupunginvaltuutetut tai kaupungin virkamiehet

1. Edellytys, joka koskee taloudellisen toiminnan sopimukseen perustuvaa luovutusta kahden erillisen kokonaisuuden välillä

— suurin osa sen varoista koostui kunnallisesta tuesta eikä tarjotuista palveluista perityistä korvauksista.

a) Asianosaisten väitteet

28. Ranskan hallitus väitti istunnossa, että direktiiviä 77/187/ETY sovelletaan ainoastaan, jos *luovutettu yritys harjoittaa taloudellista toimintaa* ja jos luovuttaja ja luovutuksensaaja ovat erillisiä kokonaisuuksia. Nämä edellytykset eivät sen mukaan täyty tässä tapauksessa.

31. Ranskan hallitus tekee tästä sen päätelmän, että APIM ei ole sen toimintaa jatkaneesta kokonaisuudesta erillinen kokonaisuus vaan pelkästään Metzin kunnan "ilmentymä".

29. Ranskan hallitus on sitä mieltä, että tässä tapauksessa luovuttajana oleva APIM ja luovutuksensaajana oleva Metzin kunta eivät ole erillisiä kokonaisuuksia.

32. Toisaalta Ranskan hallitus väittää, että toiminta, jota APIM harjoitti Metzin kunnan lukuun, ei ollut taloudellista toimintaa.

30. Tosiseikkojen perusteella voidaan Ranskan hallituksen mukaan nimittäin todeta, että

— APIM on Metzin kaupunginjohtajan perustama

33. Asiaa koskevista asiakirjoista käy hallituksen mukaan näin ollen ilmi, että APIMin päätehtävänä oli markkinoida Metzin kaupunkia ja houkutella yritystoimintaa sen alueelle. Tätä toimintaa, jota harjoitettiin paikallishallintoalueen lukuun ja siis yleisen edun hyväksi, ei voida pitää taloudellisena toimintana vaan se muistuttaa yleishyödyllistä toimintaa.

34. Ranskan hallitus toteaa, että APIM oli siis eräänlainen "julkinen elin", jonka tehtävänä oli harjoittaa yleisen edun mukaista ja yksityisoikeuden sääntöjen alaista toimintaa.

35. Lopuksi pääasiaa koskevista tosiseikoista käy Ranskan hallituksen mukaan myös ilmi, että Metzin kaupunki oli päättänyt aloittaa uudelleen ja ottaa omalle vastuulleen toiminnan, jota APIM oli siihen asti harjoittanut.

36. Koska APIMia on pidettävä Metzin kaupungin ilmentymänä ja koska se ei harjoittanut taloudellista toimintaa, tarkasteltavana oleva tilanne merkitsee Ranskan hallituksen mukaan julkisyhteisön rakenteen uudelleenjärjestämistä, joka ei yhteisöjen tuomioistuimen asiassa Henke antaman tuomion [16] mukaan kuulu direktiivin 77/187/ETY soveltamisalaan.

37. Ranskan hallituksen mielestä yhteisöjen tuomioistuimen olisi siten katsottava, että pääasian kaltaisessa tilanteessa ei ole kyseessä direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu yrityksen luovutus vaan hallinnollinen uudelleenjärjestäminen tai hallinnollisten tehtävien siirtäminen hallintoviranomaiselta toiselle.

38. Komissio ei pidä vakuuttavana Ranskan hallituksen väitettä, että pääasiassa on kyseessä hallinnollisten tehtävien rakenteen uudelleenjärjestäminen yleisen edun mukaisesta tehtävästä vastaavien julkisten kokonaisuuksien kesken. Se väittää, että APIMia hallinnoitiin yksityisoikeuden sääntöjen mukaisesti ja että harjoitettua toimintaa on pidettävä taloudellisena toimintana.

b) Arviointi

i) Sopimukseen perustuvan tai sulautumisesta johtuvan luovutuksen olemassaolo

39. Direktiivin 1 artiklan 1 kohdan mukaan yrityksen luovutus tapahtuu sopimukseen perustuvan luovutuksen tai sulautumisen kautta.

40. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin toteaa, että Metzin kaupunki on aloittanut APIMin toiminnan kokonaisuudessaan uudelleen, mutta se ei anna minkäänlaista selvitystä siitä oikeustoimesta, jonka perusteella kaupunki on toiminut näin.

41. "Sopimukseen perustuvan luovutuksen" käsitettä ei määritellä direktiivissä vaan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Direktiivin kieliversioiden välisten erojen ja kansallisten lainsää-

16 — Asia C-298/94, tuomio 15.10.1996 (Kok. 1996, s. I-4989).

däntöjen tätä käsitettä koskevien erojen vuoksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että tämä käsite ei välttämättä edellytä sopimussuhteen olemassaoloa luovuttajan ja luovutuksensaajan välillä. Yhteisöjen tuomioistuimen mukaan tätä käsitettä on tulkittava *riittävän joustavasti* direktiivin tavoitteen saavuttamiseksi, toisin sanoen työntekijöiden aseman turvaamiseksi yrityksen luovutuksen yhteydessä. [17]

42. Yhteisöjen tuomioistuin on siis katsonut, että "tätä direktiiviä voidaan soveltaa *kaikissa mahdollisissa tapauksissa*, joissa sopimuksen perusteella *vaihtuu yrityksen toiminnasta vastuussa oleva* luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, jolle kuuluvat työnantajan velvollisuudet yrityksen työntekijöitä kohtaan", [18] "eikä tältä osin ole merkityksellistä, onko omistusoikeutta yritykseen luovutettu". [19] Direktiivin tavoite huomioon ottaen yhteisöjen tuomioistuin on nimittäin todennut, että "sellaisen yrityksen työntekijöiden tilanne, jossa liiketoiminnan harjoittaja vaihtuu mutta omistusoikeutta ei luovuteta, voidaan — — rinnastaa luovutetun yrityksen työntekijöiden tilanteeseen. Näin ollen he tarvitsevat samanlaisen suojan." [20]

43. Tämän takia yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa Ny Mølle Kro antamassaan tuomiossa, että sama pätee "tapaukseen, jossa vuokratun yrityksen omistaja alkaa uudestaan harjoittaa kyseistä liiketoimintaa sen jälkeen kun yritystä johtanut vuokralainen on rikkonut vuokrasopimusta. Tämäkin tapahtuu vuokrasopimuksen perusteella. — — Myös tällaista tapausta on pidettävä direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna yrityksen luovuttamisena toiselle työnantajalle sopimukseen perustuvan luovutuksen kautta". [21]

44. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut edelleen direktiivin tavoitteen perusteella, että direktiiviä voidaan soveltaa luovuttajan ja luovutuksensaajan välisten välittömien sopimussuhteiden puuttuessa. [22]

45. Yhteisöjen tuomioistuin totesi asiassa Redmond Stichting 19.5.1992 antamassaan tuomiossa, [23] että sellaista tilannetta, jossa Sigma-säätiö jatkoi siihen asti Redmond-säätiön harjoittamaa huumausaineiden väärinkäyttäjien tukitoimintaa kunnan tätä varten myöntämien avustusten ansiosta, oli pidettävä direktiivin 1 artiklassa tarkoitettuna yrityksen luovutuksena sikäli kuin Sigma-säätiö oli ottanut työhön useimmat Redmond-säätiön työntekijät. Näin ollen sellainen tilanne, jossa luovuttajana ollutta Redmond-säätiötä ja luovutuksensaajana ollutta Sigma-säätiötä eivät sitoneet yhteen mitkään sopimussuhteet mutta jossa kunnan eli huumausaineiden väärinkäyttäjien tukitoiminnan rahoitukseen tarkoitettuja avustuksia myöntäneen viranomaisen ja Sigma-säätiön eli Redmond-säätiön toimintaa jatkaneen kokonaisuuden välillä oli sopimussuhteita, sisältyi direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetyn "sopi-

17 — Yhdistetyt asiat C-171/94 ja C-172/94, Merckx ja Neuhuys, tuomio 7.3.1996 (Kok. 1996, s. I-1253, 28 kohta).

18 — Ks. edellä alaviite 17, kursivointi tässä.

19 — Asia 287/86, Ny Mølle Kro, tuomio 17.12.1987 (Kok. 1987, s. 5465, Kok. Ep. IX, s. 281, 12 kohta).

20 — Ks. edellä alaviite 19.

21 — Tuomion 14 kohta.

22 — Em. asiassa Merckx ja Neuhuys annettu tuomio, 30 kohta.

23 — Asia C-29/91 (Kok. 1992, s. I-3189, Kok. Ep. XII, s. I-131).

mukseen perustuvan luovutuksen" käsitteeseen.

46. Yhteisöjen tuomioistuin totesi samoin asiassa Tellerup 10.2.1988 antamassaan tuomiossa eli niin sanotussa Daddy's Dance Hall -tapauksessa,[24] että direktiiviä sovelletaan tilanteessa, jossa yrityksen omistaja vuokraa yrityksen uudelle vuokralaiselle, joka jatkaa liiketoimintaa keskeytyksettä samalla aiemmin ensimmäisen vuokrasopimuksen päättyessä irtisanotulla henkilökunnalla, vaikka sovellettavien kansallisten säännösten mukaan *vuokrasopimusta ei saanut luovuttaa.*

47. Ratkaisevana perusteena arvioitaessa sitä, täyttyykö direktiivissä tarkoitetun "sopimukseen perustuvan luovutuksen" olemassaolon edellytys, ei siis ole välttömän sopimussuhteen olemassaolo luovuttajan ja luovutuksensaajan välillä vaan sen oikeushenkilön tai luonnollisen henkilön vaihtuminen, joka vastaa yrityksen toiminnasta ja jolle kuuluvat työnantajan velvollisuudet yrityksen työntekijöitä kohtaan.

48. Ennakkoratkaisupyynnössä kuvatussa tilanteessa on kyseessä voittoa tavoittelematon yhdistys, APIM, joka on purettu ja jonka toiminnan on aloittanut kokonaisuudessaan uudelleen Metzin kaupunki: tämä jatkaa Vivre à Metz -lehden tekoa ja levittämistä samassa muodossa ja suurimmalla osalla APIMin entisestä henkilökunnasta.

49. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista käy näin ollen ilmi, että aloittamalla APIMin toiminnan kokonaisuudessaan uudelleen ja jatkamalla sitä Metzin kaupunki on saanut tämän yrityksen vastuulleen. Näin ollen sen on katsottava ottaneen vastattavakseen entisen työnantajan velvollisuudet luovutetun kokonaisuuden työntekijöitä kohtaan. Yhteisöjen tuomioistuimen "sopimukseen perustuvan luovutuksen" käsitteestä antaman määritelmän mukaisesti on siis tehtävä se päätelmä, että sellainen tilanne, joka pääasiassa on kyseessä, sisältyy direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa säädetyn "sopimukseen perustuvan luovutuksen" käsitteeseen.

ii) Kahden erillisen kokonaisuuden olemassaolo

50. Yhteisöjen tuomioistuin on jo vastannut Ranskan hallituksen siihen väitteeseen, että kahden erillisen kokonaisuuden olemassaolon vaatimus ei tässä tapauksessa täyty niiden erittäin kiinteiden siteiden vuoksi, joita on jo APIMin perustamisesta asti ollut tämän yhdistyksen ja Metzin kunnan välillä. Yhteisöjen tuomioistuimelta kysyttiin nimittäin tämän asiassa Allen ym. 2.12.1999 antamassa tuomiossa,[25] voitiinko direktiiviä soveltaa kahden sellaisen samaan konserniin kuuluneen yhtiön väliseen luovutukseen, joilla

24 — Asia 324/86 (Kok. 1988, s. 739; Kok. Ep. IX, s. 361).

25 — Asia C-234/98 (Kok. 1999, s. I-8643).

oli sama omistuspohja, yhteinen johto ja samat toimitilat ja jotka suorittivat samoja työtehtäviä ja joilla ei tosiasiassa ollut toisiinsa nähden minkäänlaista itsenäistä asemaa määrittää toimintalinjaansa markkinoilla. Direktiivin soveltamisen välttämiseksi oli väitetty, että kahta tämäntyyppistä yhtiötä pidetään kilpailuoikeudessa yhtenä ainoana yrityksenä.[26] Luovutuksensaaja oli siis väittänyt, että välttämätön taloudellisten realiteettien huomioon ottaminen edellyttää niin ikään, että kahta tytäryhtiötä pidetään yhtenä direktiivissä 77/187/ETY tarkoitettuna työnantajana. Näin ollen yrityksen luovutuksen puuttuessa direktiiviä ei sen mukaan voitaisi soveltaa tämäntyyppiseen tilanteeseen.

51. Yhteisöjen tuomioistuin ei ollut samaa mieltä näistä väitteistä[27] ja katsoi erityisesti, että "direktiivillä säädellään kaikkia tilanteita, joissa työnantaja vaihtuu oikeudellisesti toiseksi, jos muut siinä säädetyt edellytykset lisäksi täyttyvät, ja että sitä voidaan siten soveltaa kahden sellaisen samaan konserniin kuuluvan tytäryhtiön väliseen luovutukseen, jotka ovat eri oikeushenkilöitä ja kumpikin tahollaan työsuhteessa omien työntekijöidensä kanssa. Tällöin ei merkitystä ole sillä seikalla, että yhtiöillä on saman omistuspohjan lisäksi myös sama johto ja samat toimitilat ja että ne suorittavat samoja työtehtäviä".[28]

26 — Asia C-73/95 P, Viho v. komissio, tuomio 24.10.1996 (Kok. 1996, s. I-5457).

27 — Ks. tämän tuomion perustelut, em. asia Allen ym., tuomion 19 ja 20 kohta.

28 — Ks. edellä alaviitteessä 27 mainittu tuomio, 17 kohta.

52. Pääasiassa on kiistatonta, että APIMilla oli Metzin kuntaan nähden erillinen oikeushenkilön asema, että se purettiin ja että sen toiminnan aloitti uudelleen edellä mainittu kunta, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Tämä tilanne muistuttaa yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Allen ym. käsittelemää tilannetta, koska tässä on kyseessä toiminnan luovutus kahden sellaisen erillisen oikeushenkilön välillä, jotka ovat kumpikin tahollaan työsuhteessa omien työntekijöidensä kanssa. Näin ollen merkitystä ei ole sillä, että APIM oli Metzin kaupunginjohtajan perustama, että sitä johtivat kaupunginvaltuutetut tai kaupungin virkamiehet ja että suurin osa sen tuloista koostui kunnallisesta tuesta eikä tarjotuista palveluista perityistä korvauksista, joten direktiiviä ei näiden seikkojen perusteella voida jättää soveltamatta.

53. Teen tästä sen päätelmän, että APIM on sen toimintaa jatkavasta kokonaisuudesta erillinen kokonaisuus ja että direktiiviä voidaan soveltaa sellaisessa tilanteessa, josta on kyse pääasiassa, jos muut direktiivissä säädetyt edellytykset täyttyvät.

iii) Taloudellisen toiminnan luovutuksen olemassaolo

54. Yhteisöjen tuomioistuin on aina katsonut, että "direktiivin 77/187/ETY sovellettavuus tiettyyn luovutukseen — — edellyttää, että luovutuksen kohteena on sellainen *pysyväksi tarkoitetuin tavoin jär-*

jestetty liiketoimintakokonaisuus, jonka harjoittama liiketoiminta ei rajoitu yksinomaan jonkin tietyn hankkeen toteuttamiseen — — . Liiketoimintakokonaisuuden käsite viittaa siten sellaiseen henkilöiden ja muiden tekijöiden muodostamaan organisoituun kokonaisuuteen, jonka avulla on mahdollista *harjoittaa* omiin itsenäisiin tavoitteisiinsa tähtäävää *liiketoimintaa*". [29]

55. Ranskan hallituksen mukaan toimintaa, jota APIM harjoitti Metzin kunnan lukuun, ei voida pitää taloudellisena toimintana. Asiaa koskevista asiakirjoista käy sen mukaan ilmi, että APIMin päätehtävänä oli markkinoida Metzin kaupunkia ja houkutella yritystoimintaa sen alueelle. Tämä toiminta, jota harjoitettiin paikallishallintoalueen lukuun ja siis yleisen edun hyväksi, muistuttaa pikemminkin yleishyödyllistä toimintaa.

56. Tämä ei kuitenkaan ole se määritelmä, jonka yhteisöjen tuomioistuin on esittänyt "taloudellisen toiminnan" käsitteestä.

57. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan [30] kaikki toiminta, jossa tavaroita tai palveluja tarjotaan tietyillä markkinoilla, on taloudellista toimintaa. Yhteisöjen tuomioistuin on siten pitänyt "taloudellisena toimintana" työnvälitystoimintaa ja katsonut, että se, että työnvälitys oli tavallisesti uskottu julkisille työnvälitystoimistoille, ei vaikuttanut mitenkään tällaisen toiminnan taloudelliseen luonteeseen. [31]

58. Tämä kilpailuoikeuden ja palvelujen vapaan liikkuvuuden yhteydessä annettu määritelmä on pantu täytäntöön direktiivissä 77/187/ETY. Siten direktiivissä 77/187/ETY tarkoitettua "taloudellista toimintaa" on yhteisöjen tuomioistuimen mukaan

— sellainen huumausaineiden väärinkäyttäjien tukitoiminta, jota harjoittaa säätiö eli yksityisoikeudellinen voittoa tavoittelematon oikeushenkilö [32]

— sellainen tarpeessa oleville suunnattu kodinhoitotoiminta, jonka julkisoikeudellinen elin luovuttaa yksityisoikeudelliselle oikeushenkilölle. [33]

59. Lisäksi direktiivin 77/187/ETY 1 artiklan 1 kohdan aineelliseen soveltamisalaan on katsottu kuuluvan sellaisten yksiköiden luovutukset, jotka eivät tavoittele voittoa. [34]

29 — Yhdistetyt asiat C-173/96 ja C-247/96, Hidalgo ym., tuomio 10.12.1998 (Kok. 1998, s. I-8237, 25 kohta, kursivointi tässä).

30 — Asia 118/85, komissio v. Italia, tuomio 16.6.1987 (Kok. 1987, s. 2599) tai asia C-35/96, komissio v. Italia, tuomio 18.6.1998 (Kok. 1998, s. I-3851).

31 — Asia C-55/96, Job Centre, tuomio 11.12.1997 (Kok. 1997, s. I-7119).

32 — Em. asia Redmond Stichting.

33 — Em. asiassa Hidalgo ym. annettu tuomio, 24 kohta.

34 — Asia C-382/92, komissio v. Yhdistynyt kuningaskunta, tuomio 8.6.1994 (Kok. 1994, s. I-2435, Kok. Ep. XV, s. I-205, 44 kohta) tai em. asia Redmond Stichting.

60. Sitä vastoin sellainen julkishallintoon kuuluva rakenne, joka hoitaa pääasiassa julkisen vallan käyttöön kuuluvia tehtäviä, ei voi olla taloudellinen yksikkö, vaikka jotkin sen sisällä toteutetuista toimista olisivatkin vähäisessä määrin luonteeltaan taloudellisia. [35]

61. Taloudellista toimintaa eivät ole myöskään sellaiset palvelussuhteet, jotka liittyvät julkisen vallan käyttämiseen, vaikka niitä harjoitettaisiinkin sellaisessa rakenteessa, jota voitaisiin pitää taloudellisena yksikkönä. [36]

Yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin määritellyt suppeasti tämäntyyppiset palvelussuhteet. Tämä määritelmä sisältää ainoastaan sellaiset palvelussuhteet, joihin todella suoraan tai välillisesti liittyy julkisen vallan käyttöä ja tehtäviä, joilla on tarkoitus suojata valtion tai muiden julkisyhteisöjen yleistä etua. [37] Tämä määritelmä käsittää julkishallinnon erityistehtäviin — esimerkiksi maanpuolustukseen, sisäiseen turvallisuuteen, julkistalouteen, oikeus- ja sisäasioihin — liittyvät palvelussuhteet sekä ministeriöiden ja keskuspankkien palvelussuhteet sillä ehdolla, että kyseessä olevat toimet ovat nimenomaisessa yhteydessä poliittiseen valtaan ja tuomiovaltaan.

35 — Ks. em. asiassa Henke annettu tuomio, 17 kohta.

36 — Ks. edellä alaviitteessä 35 mainittu asia. Ks. myös em. asiassa Hidalgo ym. annettu tuomio, 24 kohta.

37 — Asia C-290/94, komissio v. Kreikka, tuomio 2.7.1996 (Kok. 1996, s. I-3285); asia C-173/94, komissio v. Belgia, tuomio 2.7.1996 (Kok. 1996, s. I-3265) ja asia C-473/93, komissio v. Luxemburg, tuomio 2.7.1996 (Kok. 1996, s. I-3207).

62. APIMia koskevasta ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että APIM harjoitti mainos- ja tiedotustoimintaa, joka liittyi Metzin kunnan kansalaisille tarjoamiin palveluihin. Tämä toiminta, joka on varmasti palvelutoimintaa, ei kuulu julkisen vallan käyttöön, koska siihen ei liity suoraan eikä välillisesti julkisen vallan käyttöä. Vaikka tätä toimintaa harjoittikin kunnan hyväksi voittoa tavoittelematon yhdistys, tämä toiminta on näin ollen täysin sen taloudellisen toiminnan määritelmän mukainen, jonka yhteisöjen tuomioistuin on antanut.

63. Lisäksi ennakkoratkaisupyynnöstä käy Mayeurin APIMissa harjoittaman toimen osalta ilmi, että hän vastasi APIMin mainostoiminnasta ja hänen tehtävänään oli tältä osin pitää yhteyttä liikkeenharjoittajiin ja ilmoittajiin, kerätä varoja mainosten julkaisemiseksi Vivre à Metz -lehdessä, laatia sopimuksia ja laskuja sekä tehdä kuukausittain selvitys sovituista sitoumuksista. Nämä tehtävät ovat myös taloudellista toimintaa.

64. Edellä esitetystä seuraa, että APIM — luovuttajana oleva kokonaisuus — ja Metzin kunta — luovutuksensaajana oleva kokonaisuus — ovat pääasiassa kyseessä olevassa tilanteessa todellakin kaksi toisistaan erillistä kokonaisuutta ja että APIMin luovuttama toiminta ei kuulu julkisen vallan tehtäviin vaan on taloudellista toimintaa. Näin ollen on pidettävä perusteettomana Ranskan hallituksen väitettä, jonka mukaan pääasiassa olisi kyseessä hallinnollinen uudelleenjärjestäminen tai hallinnollisten tehtä-

vien siirtäminen hallintoviranomaiselta toiselle.

2. Luovutetun kokonaisuuden identiteetin säilyminen luovutuksen jälkeen

a) Asianosaisten väitteet

65. Kaikki osapuolet myöntävät, että yksityisoikeudellisen taloudellisen kokonaisuuden luovutus julkisoikeudelliselle taloudelliselle kokonaisuudelle kuuluu periaatteessa direktiivin aineelliseen soveltamisalaan.[38] Osapuolten esittämät arviot poikkeavat kuitenkin toisistaan päätelmissä, joita direktiivin soveltamisen osalta on tehtävä tilanteesta, jossa luovutuksensaaja, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, jatkaa luovutettua toimintaa julkisoikeuden sääntöjen mukaisesti.

66. Ranskan hallitus ja APIM korostavat kirjallisissa huomautuksissaan, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan direktiiviä 77/187/ETY voidaan soveltaa ainoastaan, jos *luovutettu kokonaisuus säilyttää identiteettinsä*. Tällainen tilanne edellyttäisi paitsi sitä, että luovutuksensaajan uudelleen aloittama toiminta on täysin samanlaista kuin luovuttajan siihen asti harjoittama toiminta, myös sitä, että kokonaisuus itse säilyy entisenlaisena luovutuksesta huolimatta.

38 — Tätä väitettä vahvistaa eri jäsenvaltioiden voimassa oleva oikeus.

67. Ranskan hallitus ja APIM eivät tässä tapauksessa kiistä sitä, että Metzin kaupunki jatkoi APIMin toimintaa täysin samalla tavalla kuin yhdistys oli sitä harjoittanut ennen purkautumistaan. Ne väittävät kuitenkin, että tätä toimintaa jatkavan kokonaisuuden identiteetti on ongelmallinen. Ne muistuttavat tältä osin, että Ranskan julkisoikeudessa asetetaan sellaisille julkisoikeudellisille oikeushenkilöille, jotka aloittavat uudelleen julkishallinnollisen elimen (SPA) muodossa toiminnan, jota siihen asti on harjoittanut yksityisoikeudellinen luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö, velvollisuus noudattaa julkisoikeuden mukaisia erityisiä hallintoa ja toiminnan harjoittamista ja hoitamista koskevia sääntöjä. Samasta toiminnasta perättäin vastaavien kokonaisuuksien välisten huomattavien rakenne- ja luonneerojen takia olisi katsottava, että kokonaisuuden identiteettiä koskeva edellytys ei täyty. Ranskan hallituksen ja APIMin mukaan APIMin toiminnan luovutus Metzin kunnalle SPAn muodossa merkitsi huomattavia muutoksia luovutetun kokonaisuuden eli APIMin hallinnointi- ja toimintatavassa sekä sen toimintaedellytyksissä. Tämä olisi joka tapauksessa aiheuttanut luovuttajana olleen yrityksen häviämisen ja sen toiminnan loppumisen.

68. Ranskan hallitus ja APIM korostavat, että tämä ratkaisu on Ranskan Cour de cassationin oikeuskäytännön mukainen. Kyseinen tuomioistuin on aina katsonut, että työsopimuslain L. 122-12 §:ää on tulkittava siten, että se tapa, jolla sellainen luovutuksensaaja, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, aloittaa uudelleen sellaisen luovuttajan, joka on yksityisoikeudellinen luonnollinen henkilö tai

oikeushenkilö, harjoittaman toiminnan, ratkaisee sen, sovelletaanko direktiiviä vai ei.

69. Tämän kansallisen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan työsopimuslain L. 122-12 §:n säännöksiä sovelletaan ainoastaan, jos sellaisen luovuttajan, joka on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, aikaisemmin harjoittamaa toimintaa jatkava julkinen kokonaisuus toimii yksityisyrityksen tavoin ja yksityisoikeuden sääntöjen mukaisesti.[39] Noita säännöksiä ei sitä vastoin sovelleta silloin, kun kokonaisuus harjoittaa uudelleenaloitettua toimintaa SPAn muodossa ja siis julkisoikeuden sääntöjen mukaisesti.[40] Ranskan Cour de cassationin mielestä tällaisessa tapauksessa ei ole kyseessä direktiivissä 77/187/ETY tarkoitettu yrityksen luovutus, ja se katsoo, että se, että EPA aloittaa toiminnan uudelleen, merkitsee yrityksen lakkauttamista.

70. Lisäksi Ranskan hallitus korostaa, että julkinen kokonaisuus ei voi toimintaa SPAn muodossa jatkaessaan pitää voimassa tai muuttaa yksityisoikeudellisia työsopimuksia, koska julkishallinnollisten elinten virkamiehet voivat olla vain julkisoikeudellisia virkamiehiä ja hallinto-oikeuden alaisia.

71. Ranskan hallitus ehdottaa näin ollen ennakkoratkaisukysymykseen sellaista vastausta, että direktiiviä 77/187/ETY sovellettaisiin toiminnan luovutukseen yksityisoikeudelliselta oikeushenkilöltä julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle, jos tämä julkisoikeudellinen oikeushenkilö jatkaa toimintaa sellaisen elimen muodossa, joka muistuttaa tarkoitukseltaan, varojensa alkuperältä ja toimintatavoiltaan yksityisyritystä ja jonka katsotaan olevan SPIC. Direktiiviä 77/187/ETY jätettäisiin sitä vastoin soveltamatta silloin, kun julkinen kokonaisuus päättää aloittaa toiminnan uudelleen valitsemalla sille sellaisen organisaation ja toimintatavan, jotka kuuluvat julkisoikeuden sääntöjen piiriin.

72. Komissio ilmoitti istunnon aikana omaksuneensa kirjallisissa huomautuksissaan erittäin varovaisen kannan odottaessaan tiettyjä selvityksiä Ranskan Cour de cassationin oikeuskäytännöstä. Se olisi varsinkin halunnut ymmärtää ne syyt, miksi tämän tuomioistuimen mielestä se, että EPICiksi määritelty julkisen sektorin kokonaisuus aloittaa uudelleen taloudellisen toiminnan, mahdollistaa direktiivin 77/187/ETY soveltamisen, kun taas se, että tällaisen toiminnan aloittaa uudelleen EPAksi määritelty julkisen sektorin kokonaisuus, ei sitä salli. Komissio kuitenkin totesi, että sen enempää ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin kuin kirjallisia tai suullisia huomautuksia esittäneet osapuoletkaan eivät ole toimittaneet mitään täsmennyksiä. Lisäksi se korosti,

39 — Ranskan hallitus mainitsee siten Cour de cassationin sosiaaliasioiden jaoston asiassa Compagnie des eaux et de l'ozone vastaan Elie ym. 7.10.1992 antaman tuomion (Bulletin 1992, nro 500, s. 317), jossa kyseinen tuomioistuin katsoi, että "se, että kunta aloittaa uudelleen identiteettinsä säilyttävän itsenäisen taloudellisen kokonaisuuden harjoittaman toiminnan julkisen teollisuus- ja liikelaitoksen muodossa, aiheuttaa työsopimuslain L. 122-12 §:n 2 momentin säännösten soveltamisen — — ".

40 — Ranskan hallitus vetoaa siten kirjallisten huomautustensa liitteessä Cour de cassationin sosiaaliasioiden jaoston asiassa Société clinique de Nouméa ym. vastaan Rousseau 24.10.1989 antamaan tuomioon (Bulletin 1989, nro 609), jossa tämä katsoi, että "Clinique de Nouméa -yrityksen konkurssiselvitys hetkellä, jolloin julkishallinnollinen elin oli aloittanut sen toiminnan uudelleen, aiheutti yrityksen lakkauttamisen — — ", tai Cour de cassationin sosiaaliasioiden jaoston asiassa nro 1389 30.6.1983 antamaan tuomioon, jonka mukaan "aloittaessaan päiväkodin toiminnan uudelleen Vandœuvren kaupunki huolehti julkishallinnollisen elimen hallinnosta; — — tämän johdosta asianosainen oli julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa, minkä takia työsopimuslain L. 122-12 §:n säännöksiä ei voitu soveltaa".

ettei käytettävissä ole myöskään sellaisia arviointiperusteita, joiden avulla olisi mahdollista tehdä ero näiden ainoastaan Ranskan oikeudessa esiintyvien käsitteiden välillä.

73. Komissio totesi lopuksi, että jos Ranskan oikeuskäytännössä tehdyn erottelun syy perustuu yksityisoikeudellisen oikeushenkilön luovuttamaa toimintaa jatkavan julkisen kokonaisuuden velvollisuuteen noudattaa julkisoikeuden sääntöjä, varsinkin sen työntekijöidensä kanssa ylläpitämän työsuhteen osalta, direktiivin 4 artiklan 2 kohtaa on sovellettava. Komission mukaan tilannetta, jossa sellaiselta luovutuksensaajalta, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, viedään pelkän luovutuksen perusteella mahdollisuus pitää voimassa yksityisoikeuden sääntöjen mukaisesti solmitut työsopimukset tai mahdollisuus muuntaa ne julkisoikeudelliseksi sopimukseksi, on pidettävä sellaisena työsopimuksen tai työsuhteen päättymisenä, josta työnantaja on vastuussa direktiivin 4 artiklan 2 kohdan säännösten nojalla.

74. Mayeur toteaa, että direktiivin 77/187/ETY tavoitteena on varmistaa taloudellisessa kokonaisuudessa olemassa olevien työsuhteiden jatkuvuus omistajanvaihdoksesta riippumatta.

75. Hänen mukaansa sen enempää direktiivin 77/187/ETY 1 artiklan sanamuodon kuin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännönkään avulla ei ole mahdollista muuttaa taloudellisen kokonaisuuden luovuttajan tai luovutuksensaajan ominaisuutta sellaiseksi perusteeksi, joka ratkaisee tämän direktiivin soveltamisen.

76. Näin ollen hän on sitä mieltä, että sellainen tilanne, jossa yksityisoikeudellinen kokonaisuus luovutetaan julkisoikeudelliselle kokonaisuudelle, ei suoralta kädeltä jää direktiivin 77/187/ETY soveltamisalan ulkopuolelle, vaikka työntekijä onkin tämän luovutuksen jälkeen julkisoikeudellisessa palvelussuhteessa.

77. Mayeur tekee sen päätelmän, että heti kun kansallinen tuomioistuin on todennut taloudellisen kokonaisuuden luovutuksen, direktiiviä 77/187/ETY on sovellettava toiminnan jatkajan oikeudellisesta ominaisuudesta tai muodosta riippumatta. Toisin sanoen direktiiviä ei saa jättää soveltamatta pelkästään sillä perusteella, että SPA aloittaa uudelleen taloudellisen kokonaisuuden toiminnan.

b) Arviointi

78. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan "*harkittaessa, onko luovutus sellainen, jota direktiivissä tarkoitetaan, ratkaisevana perusteena voidaan pitää sitä, säilyttääkö kysymyksessä oleva kokonaisuusominaislaatunsa*". [41]

41 — Ks. asia C-48/94, Rygaard, tuomio 19.9.1995 (Kok. 1995, s. I-2745, 15 kohta, kursivointi tässä) ja tässä viittauksessa mainittu asia.

79. Tämän edellytyksen täyttymisen selville saamiseksi yhteisöjen tuomioistuin kehottaa kansallista tuomioistuinta arvioimaan ensinnäkin sitä, "onko uusi yritysjohto tehokkaasti jatkanut kyseisen kokonaisuuden liiketoimintaa tai uudelleen aloittanut tämän liiketoiminnan harjoittamalla samaa tai samankaltaista taloudellista toimintaa". [42]

80. Sen seikan perusteella, että aiemman työnantajan ja uuden työnantajan harjoittama toiminta on samanlaista, ei voida kuitenkaan päätellä automaattisesti, että kyseessä olisi taloudellisen kokonaisuuden luovutus. Kokonaisuutena ei näet voida pitää pelkästään toimintoa, jota tietty kokonaisuus harjoittaa. [43]

81. Siksi yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun kokonaisuuden luovutuksen olemassaolo edellyttää toisaalta kokonaisuuden toiminnan kannalta välttämättömien tuotantovälineiden luovutusta. Toisin sanoen direktiivissä tarkoitettu taloudellisen kokonaisuuden luovutus edellyttää paitsi sitä, että luovutuksensaaja jatkaa samaa — tai samankaltaista — toimintaa kuin luovuttaja aikaisemmin harjoitti, myös sitä, että kaikki toiminnan jatkamisen — tai tämän toiminnan harjoittamisen — kannalta välttämättömät tuotantovälineet luovutetaan, kun huomioon otetaan kyseessä olevan luovutetun kokonaisuuden erityispiirteet. [44]

42 — Ks. edellä alaviitteessä 41 mainitussa asiassa annettu tuomio, 16 kohta.

43 — Asia C-13/95, Süzen, tuomio 11.3.1997 (Kok. 1997, s. I-1259, 15 kohta).

44 — Ks. muun muassa edellä mainitussa asiassa Hidalgo ym. annettu tuomio, 29 kohta.

i) Molempien kokonaisuuksien harjoittaman toiminnan samanlaisuus

82. Ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että Metzin kaupunki aloitti APIMin harjoittaman toiminnan kokonaisuudessaan uudelleen ja jatkoi sitä: Metzin kaupunki jatkaa Vivre à Metz -lehden tekoa ja levittämistä samassa muodossa.

83. On siis katsottava, että entisen ja uuden kokonaisuuden harjoittaman toiminnan samanlaisuutta koskeva edellytys täyttyy. [45]

ii) Kokonaisuuksien identiteetti

84. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on tekemisissä tämän edellytyksen osalta kahdentyyppisen ongelman kanssa. Ensinnäkin sen on saatava selville, viekö se seikka, että luovuttajalla ja luovutuksensaajalla ei ole samanlaista oikeushenkilön asemaa, siltä mahdollisuuden tehdä se päätelmä, että yhteisöjen tuomioistuimen asettama samanlaisuuden edellytys täyttyy. Kun huomioon otetaan yhteisöjen tuomioistuimessa käyty keskustelu, ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin saattaisi toiseksi joutua arvioimaan, onko se seikka, että luovutuksensaajana olevan kokonaisuuden on luovutettua toimintaa harjoittaakseen muutettava niitä toiminnan hallinnointia, rahoitusta ja järjestämistä koskevia sään-

45 — Tätä ei sitä paitsi ole kiistettykään.

töjä tai niitä oikeussääntöjä, joita luovuttajana olevan kokonaisuuden oli aikaisemmin noudatettava, myös omiaan syrjäyttämään direktiivin soveltamisen.

88. On nimittäin todettava, että direktiivin 2 artiklan b alakohdan mukaan "luovutuksensaajalla" tarkoitetaan "luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, josta 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun luovutuksen vuoksi tulee yrityksessä, liikkeessä tai liiketoiminnan osassa työnantaja".

Luovutuksensaajan oikeudellisen luonteen tai ominaisuuden muuttuminen

85. Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin haluaisi tietää, voidaanko direktiiviä soveltaa tilanteessa, jossa luovutuksensaaja on julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

89. Mikään tämän artiklan sanamuodossa ei anna mahdollisuutta sulkea direktiivin soveltamisalan ulkopuolelle tilannetta, jossa julkisoikeudellinen oikeushenkilö aloittaa uudelleen yksityisoikeudellisen luonnollisen henkilön tai oikeushenkilön harjoittaman taloudellisen toiminnan.

86. Kaikki osapuolet ovat sitä mieltä, että direktiiviä voidaan soveltaa sellaisen taloudellisen kokonaisuuden, joka on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, luovutukseen sellaiselle toiselle kokonaisuudelle, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö ja joka jatkaa luovutettua taloudellista toimintaa. Toisin sanoen luovutuksensaajan oikeudellisella luonteella ei olisi juurikaan merkitystä silloin, kun kokonaisuuden identiteetti säilyy luovutuksen jälkeen. [46]

90. Tämä tulkinta saa vahvistuksen direktiivin tarkoituksesta, jonka mukaan direktiivillä pyritään "varmistamaan se, että työntekijöiden oikeudet säilyvät mahdollisimman pitkälti ennallaan työnantajan vaihtuessa, antamalla heille mahdollisuus työskennellä uuden työnantajan palveluksessa samoin ehdoin kuin mistä oli sovittu luovuttajan kanssa". [47]

87. Olen tästä seikasta samaa mieltä syistä, jotka johtuvat niin direktiivin säännösten sanamuodosta ja direktiivin tarkoituksesta kuin yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstäkin.

91. Toisin sanoen olennaisena perusteena, jonka avulla voidaan osoittaa direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun luovutuksen olemassaolo, ei ole toiminnasta vastaavan henkilön ominaisuus tai asema vaan se, että luovutuksensaaja aloittaa toiminnan uudelleen tämän toiminnan har-

46 — On sitä paitsi syytä panna merkille, että eri jäsenvaltioiden kansallisessa oikeudessa ei suoralta kädeltä torjuta direktiivin soveltamista pelkästään sen takia, että toimintaa jatkava kokonaisuus on julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

47 — Ks. muun muassa em. Daddy's Dance Hall -tapaus, 9 kohta.

joittamisen kannalta välttämättömin tuotantovälinein.

92. Yhteisöjen tuomioistuin on käyttänyt kilpailuoikeudessa täysin samaa lähestymistapaa "yrityksen" käsitteen määrittelemiseksi. Siten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan "yrityksen käsitteeseen kuuluvat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat yksiköt riippumatta niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta — — ".[48]

93. Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin täsmensi edellä mainitussa asiassa Hidalgo ym., että "esteenä direktiivin soveltamiselle ei nyt esillä olevissa tilanteissa ole — — se, että kyseiset tehtävät on *antanut suoritettaviksi julkisoikeudellinen viranomainen*, koska sen paremmin kodinhoitoavun tarjoamiseen sen tarpeessa oleville kuin vartiointitoimintaankaan ei liity julkisen vallan käyttöä".[49] Yhteisöjen tuomioistuin katsoi myös, että direktiivin soveltamisen kannalta ei ole merkitystä sillä seikalla, että direktiivin 1 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettu luovuttaja on julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

94. On turha etsiä syitä, joiden perusteella olisi tehtävä erilainen päätelmä silloin, kun luovutuksensaaja on julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

95. Tämä kanta on saanut vahvistuksen yhteisön lainsäätäjältä, joka on muuttanut direktiivin 77/187/ETY 1 artiklan 1 kohtaa direktiivissä 98/50/EY,[50] jonka täytäntöönpanemiselle varattu määräaika päättyy 17.7.2001. Tässä säännöksessä täsmennetään vastedes, että "tätä direktiiviä sovelletaan taloudellista toimintaa harjoittaviin julkisiin tai yksityisiin yrityksiin riippumatta siitä, tavoittelevatko ne voittoa. Tässä direktiivissä tarkoitettuna luovuttamisena ei pidetä hallintoviranomaisten uudelleenorganisointia eikä hallinnollisten tehtävien siirtoa hallintoviranomaiselta toiselle".[51]

96. Edellä esitetystä seuraa, että direktiiviä voidaan soveltaa tilanteessa, jossa luovutuksensaaja on julkisoikeudellinen oikeushenkilö.

Toiminnan hallinnointi-, rahoitus- ja organisointitavan sekä luovutettuun kokonaisuuteen sovellettavien oikeussääntöjen muuttuminen

97. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, ratkaisevana perusteena osoit-

48 — Asia C-41/90, Höfner ja Elser, tuomio 23.4.1991 (Kok. 1991, s. I-1979, Kok. Ep. XI, s. I-147, 21 kohta); asia C-244/94, Fédération française des sociétés d'assurance ym., tuomio 16.11.1995 (Kok. 1995, s. I-4013, 14 kohta) ja edellä mainitussa asiassa Job Centre annettu tuomio, 21 kohta.

49 — Tuomion 24 kohta.

50 — Direktiivin 77/187/ETY muuttamisesta 29.6.1998 annettu neuvoston direktiivi (EYVL L 201, s. 88).

51 — Kyseisen 1 kohdan c alakohta.

ettaessa direktiivissä tarkoitetun luovutuksen olemassaolo on se, jatkaako luovutuksensaaja luovutetun kokonaisuuden toimintaa tai samankaltaista toimintaa ja onko toimintaa jatkavalle kokonaisuudelle luovutettu yrityksen toiminnan kannalta välttämättömät tuotantovälineet — henkilökunta, aineellinen omaisuus (toimitilat, varastot, työkalut, koneet...) ja aineeton omaisuus (asiakaskunta...). [52]

98. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on siis arvioida tämän määritelmän valossa, täyttyvätkö taloudellisen kokonaisuuden luovutuksen edellytykset.

99. Tätä varten sen on "otettava huomioon kaikki kyseessä olevaa liiketoimea kuvaavat tosiseikat ja erityisesti se, millaisesta yrityksestä tai liikkeestä on kysymys, onko rakennuksia, irtaimistoa tai muuta sellaista aineellista omaisuutta luovutettu, minkä arvoinen aineeton omaisuus on luovutushetkellä ollut, onko pääosa henkilöstöstä otettu uuden työnantajan palvelukseen, onko asiakaskunta siirtynyt, miten samanlaista ennen luovutusta ja sen jälkeen harjoitettu toiminta on ollut, ja vielä se, kuinka pitkän ajan tämä toiminta mahdollisesti on ollut keskeytyneenä. Näillä piirteillä on kuitenkin merkitystä ainoastaan osatekijöinä siinä kokonaisuusharkinnassa, joka asiassa on tarpeen, eikä niitä tämän vuoksi saa arvioida erillisinä". [53]

52 — Ks. tämän ratkaisuehdotuksen 78—81 kohta.

53 — Em. asiassa Allen ym. annettu tuomio, 26 kohta.

100. Yhteisöjen tuomioistuin on korostanut lisäksi myös sitä, että kansallisen tuomioistuimen on tätä tehtävää suorittaessaan arvioitava mainituille eri piirteille annettavaa painoarvoa tosiseikkojen [54] ja luovutetun kokonaisuuden erityispiirteiden [55] mukaan ottamalla huomioon muun muassa toimiala, jossa luovutettu kokonaisuus toimii.

101. Näin ollen vaikka organisoitu taloudellinen kokonaisuus edellyttääkin periaatteessa työntekijäyhteisön ja huomattavan aineellisen tai aineettoman omaisuuden olemassaoloa, tällainen kokonaisuus voi olla olemassa, vaikka sille ei luovutettaisikaan mitään entisen yrityksen omaisuuteen kuuluneita varoja. [56] Yhteisöjen tuomioistuin on myöntänyt tämän siivous- ja vartiointiyritysten osalta. [57]

102. Organisaation, toiminnan, rahoituksen, hallinnon ja luovutettuun koko-

54 — Ks. edellä alaviitteessä 53 mainitussa asiassa annettu tuomio, 28 kohta.

55 — Ks. muun muassa edellä mainitussa asiassa Hidalgo ym. annettu tuomio, 29 kohta.

56 — Ks. edellä mainitussa asiassa Süzen annettu tuomio (18 kohta, kursivointi tässä), jossa täsmennetään seuraavaa: "Kansallisen tuomioistuimen on — — otettava huomioon se, minkä tyyppisestä yrityksestä tai liikkeestä on kyse, kun se arvioi toimenpiteelle luonteenomaisia tosiseikkoja. Tästä seuraa, että se, *kuinka paljon painoa on annettava erilaisille direktiivissä tarkoitetun luovutuksen olemassaoloa osoittaville arviointiperusteille, välttämättäkin vaihtelee harjoitetun toiminnan perusteella ja jopa kyseisessä yrityksessä, liikkeessä tai liiketoiminnan osassa käytettyjen tuotanto- tai toimintatapojen perusteella.* Näin ollen erityisesti silloin, kun taloudellinen kokonaisuus voi tietyillä toimialoilla toimia ilman, että sillä olisi huomattavaa aineellista tai aineetonta omaisuutta, *tällaisen kokonaisuuden identiteetin säilyminen sitä koskevan toimenpiteen jälkeenkin ei oletettavastikaan voi riippua tällaisten omaisuuserien luovutuksesta.*"

57 — Ks. muun muassa em. asiassa Hidalgo ym. annettu tuomio, 26 kohta.

naisuuteen sovellettavien oikeussääntöjen kaltaiset seikat voisivat olla nimenomaan tietylle taloudelliselle kokonaisuudelle ominaisia. Kyse voisi olla varsinkin yrityksestä, jonka toimintaa harjoitettaisiin erityisellä tavalla [58] ja jonka niin henkilöstökuin laitteistorakenteistakin sen toiminnan jatkaja olisi ottanut käyttöönsä yrityksen luovutuksen jälkeen ainoastaan mitättömän osan. Tällaisessa tilanteessa kansallinen tuomioistuin saattaisi tosiaankin joutua päättämään, ettei kyseessä ole luovutus, koska nämä kaksi kokonaisuutta eivät ole samanlaisia.

103. Tämä ei näytä olevan tilanne tässä tapauksessa, varsinkaan kun asianosaisten esittäessä istunnossa suullisia huomautuksiaan Ranskan hallitus korosti sitä, että koska entisen ja uuden kokonaisuuden harjoittama toiminta on samankaltaista ja koska Metzin kaupunki jatkoi tätä toimintaa saman toiminta- ja rahoitustavan mukaisesti, samalla henkilökunnalla, samalla rakenteella ja samoissa toimitiloissa, APIM oli pelkkä Metzin kaupungin "ilmentymä". Jos ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin hyväksyisi nämä väitteet, sen olisi välttämättä tehtävä se päätelmä, että Metzin kaupungille eli julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle luovutettiin paitsi APIMin toiminta myös sen toiminnan harjoittamisen kannalta välttämättömät tuotantovälineet. Tällainen tilanne kuuluisi kuitenkin varmasti siihen määritelmään, jonka yhteisöjen tuomioistuin antaa direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta "yrityksen luovutuksesta".

104. Ennakkoratkaisupyynnön esittäneen tuomioistuimen tehtävänä on joka tapauksessa tarkistaa ja todeta yhteisöjen tuomioistuimen "kokonaisuuden samanlaisuuden" käsitteestä antaman määritelmän valossa, onko luovutettu kokonaisuus säilyttänyt identiteettinsä luovutuksen jälkeen sellaisessa tilanteessa, joka pääasiassa on kyseessä, ja ottaen huomioon kyseessä olevan taloudellisen kokonaisuuden erityispiirteet ja varsinkin toimiala, jolla se toimii.

105. Jos oletetaan, että ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin tekee sen päätelmän, että yrityksen luovutuksen edellytykset todellakin täyttyvät, sen on tarkistettava, onko luovutuksensaajalla, tässä tapauksessa Metzin kunnalla, sovellettavan kansallisen oikeuden mukaan velvollisuus irtisanoa yksityisoikeudelliset työsopimukset sen vuoksi, että kokonaisuus luovutetaan julkisoikeudelliselle oikeushenkilölle.

106. Jos näin on, kansallista tuomioistuinta olisi syytä muistuttaa siitä, että direktiivillä ei pyritä muuttamaan voimassa olevia kansallisia oikeussääntöjä [59] yhdenmukaistamalla täysin yhteisön työn-

58 — Esimerkiksi yritys, joka toimisi eri tuotantopaikoissa mutta joka muodostaisi organisoidun ja erottamattoman kokonaisuuden ja toimisi yhdellä ainoalla henkilökunnalla, varsinkin näiden tuotantopaikkojen liikkeenjohdon, toiminnan harjoittamisen ja hallinnon osalta.

59 — Ks. muun muassa asia 105/84, Danmols Inventar, tuomio 11.7.1985 (Kok. 1985, s. 2639, 26 kohta) tai em. Daddy's Dance Hall -tapaus, 16 kohta.

tekijöiden oikeudet työnantajan vaihtuessa yrityksen luovutuksen jälkeen, vaan ainoastaan varmistamaan mahdollisimman pitkälti työsopimuksen tai työsuhteen jatkuminen muutoksitta luovutuksensaajan kanssa. Direktiivillä pyritään siis estämään, että ne työntekijät, joita yrityksen luovutus koskee, joutuvat pelkän luovutuksen takia epäedulliseen asemaan. Näin ollen direktiiviä ei voitaisi tulkita siten, että siinä velvoitettaisiin jäsenvaltiot muuttamaan kansallista lainsäädäntöään, jotta julkisoikeudellinen kokonaisuus voisi pitää voimassa yksityisoikeudelliset työsopimukset voimassa olevien kansallisten säännösten vastaisesti.

107. Tässä tilanteessa olisi kuitenkin sovellettava direktiivin 4 artiklan 2 kohtaa.

108. Näyttää nimittäin selvältä, että sellaista luovuttajana olevan taloudellisen kokonaisuuden tekemien yksityisoikeudellisten työsopimusten irtisanomista koskevaa velvollisuutta, joka kansallisen lainsäädännön nojalla asetettaisiin sellaiselle työnantajalle, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, samalla kun kaikki direktiivin 1 artiklan 1 kohdan soveltamisen mahdollistavat edellytykset toisaalta täyttyvät, olisi pidettävä vähintäänkin pelkästä luovutuksesta johtuvana olennaisena työolojen muutoksena työntekijän vahingoksi. [60] Direktiivin 1 artiklan 1 kohtaa ja sen 4 artiklan 2 kohtaa tällä tavoin tutkimalla, kuvatunkaltainen tilanne kuuluisi direktiivin soveltamisalaan. Näin ollen kyseessä todella olisi yrityksen luovutus, ja uuden työnantajan, eli siihen asti entisen kokonaisuuden harjoittaman toiminnan luovutuksensaajan, olisi otettava vastuu aiheuttamastaan irtisanomisesta. [61]

109. Edellä esitetystä seuraa, että direktiiviä voidaan soveltaa tilanteessa, jossa luovutuksensaaja on julkisoikeudellinen oikeushenkilö. Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kokonaisuuden luovutuksen olemassaoloa arvioitaessa tarkistettava, että luovutettu kokonaisuus on säilyttänyt identiteettinsä luovutuksen jälkeen, ottamalla huomioon asiaa koskevat tosiseikat ja kyseessä olevan luovutetun kokonaisuuden erityispiirteet.

60 — Esimerkkeinä tämän säännöksen soveltamisesta ovat muun muassa asia C-399/96, Europièces, tuomio 12.11.1998 (Kok. 1998, s. I-6965) ja em. asia Merckx ja Neuhuys.

61 — Tällaista irtisanomista voitaisiin pitää voimassa olevan kansallisen lainsäädännön mukaisesti työnantajasta johtuvana irtisanomisena, joka oikeuttaisi tätä varten säädettyihin vahingonkorvauksiin.

Ratkaisuehdotus

110. Näin ollen ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Conseil de prud'hommes de Metzin esittämään kysymykseen seuraavasti:

Työntekijöiden oikeuksien turvaamista yrityksen tai liikkeen taikka liiketoiminnan osan luovutuksen yhteydessä koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 14 päivänä helmikuuta 1977 annetun neuvoston direktiivin 77/187/ETY 1 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että sitä sovelletaan sellaisessa tilanteessa, jossa kunta, joka on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, aloittaa uudelleen kansalaisille tarjoamiaan palveluita koskevan mainos- ja tiedotustoiminnan, jota siihen asti on kyseisen kunnan hyväksi harjoittanut voittoa tavoittelematon yhdistys, joka on yksityisoikeudellinen oikeushenkilö, jos muut tässä direktiivissä säädetyt edellytykset toisaalta täyttyvät.